[2018] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 42

ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਲੋਂਬਾਰਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ।

ਬਨਾਮ.

ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮੋਹੰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ।

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 7181 ਆਫ 2015) 06 ਮਾਰਚ, 2018

[ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੀਜੇਆਈ, ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂਡ, ਜੇਜੇ.]

ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ, 1988: ਧਾਰਾ 166 – ਮੁਆਵਜ਼ਾ – ਗਣਨਾ – ਵਾਹਨ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ – ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੰਗਤਾ ਹੋਈ – ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਸਬੂਤ ਕਿ 55% ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਪੰਗਤਾ – ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 22,85,322/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਅਵਾਰਡ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਕਮ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 12,00,000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਗਣਨਾ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ – ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਅਪੰਗਤਾ ਸਥਾਈ ਸੀ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਨੁਕਸਾਨ 79,877/- ਰੁਪਏ ਹੁੰਦਾ ਹੈ – ਅਪੰਗਤਾ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੈ, ਆਮਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਸਦਮੇ, ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਲਈ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ, ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 2,09,622/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰੁਪਏ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 9 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ @ ਸਮੇਤ 9,10,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ।

ਇੱਕ ਮੋਟਰ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਪਾਹਜਤਾ ਹੋਈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 22,85,322/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ 12,00,000/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ 7.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 7.0 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ: 1.1 ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਗਣਨਾ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ 2007, 2008 ਅਤੇ 2009 ਦੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 1,45,231/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਔਸਤ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਔਸਤ ਆਮਦਨ 2,62,372/- ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 2,22,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 18,500/- ਰੁਪਏ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ।

ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਲੋਂਬਾਰਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ

ਬਨਾਮ

ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮੋਹੰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ।

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਔਸਤ ਆਮਦਨ 2,22,000/- ਰੁਪਏ ਸੀ। 1,45,231/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ 2-ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੰਗਤਾ 55 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ 79,877/- ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 7] [47- ਸੀ-ਈ]

1.2 ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇੰਟਰਪੋਲੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਸਬੂਤ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੰਗਤਾ ਅਸਥਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨਾਲ 'ਸਥਾਈ' ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟਿੱਕ ਮਾਰਕ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੰਗਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੰਗਤਾ ਸਥਾਈ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 11, 12] [50- ਬੀ-ਡੀ]

1.3 ;20,75,700/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 2,09,622/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ। 79,877/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੰਗਤਾ ਅਸਥਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਆਮਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਦਮੇ, ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਲਈ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ 2,09,622/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ 9,10,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 9 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 13] [50- ਐੱਫ]

ਸ਼੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮਣ @ ਲਕਸ਼ਮਣ ਮੋਰਿਆ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (2011) 12 ਸਕੇਲ 658; ਗੋਵਿੰਦ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (2011) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 683; ਆਰ.ਡੀ. ਹੱਟੰਗੜੀ ਬਨਾਮ ਪੈਸਟ ਕੰਟਰੋਲ (ਇੰਡੀਆ) (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ (1951) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 551; ਨਿਜ਼ਾਮ ਦਾ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਐਸ. ਧਨੰਕਾ [2009] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 313: (2009) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1; ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਮੈਡਮ ਮੋਹਨ [2009] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 305: (2009) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 422; ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ। [2010] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 857: (2010) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 254;

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ [2010] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 179: (2011) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 343; ਸੁਬੁਲਕਸ਼ਮੀ ਬਨਾਮ ਐਮਡੀ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸਟੇਟ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ [2012] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 962: (2012) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 177 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ 2011 (12) ਸਕੇਲ 658 ਪੈਰਾ 9 (2011) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 683 ਨੂੰ ਪੈਰਾ 9 (1951) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 9 2010 (11) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 857 ਪੈਰਾ 9 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ [2010] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 179 ਪੈਰਾ 9 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ [2012] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 962 ਪੈਰਾ 9 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ 2011 (12) ਸਕੇਲ 658 ਪੈਰਾ 9 (2011) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 683 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪੈਰਾ 9 (1951) 1ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 551 ਪੈਰਾ 9 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ [2009] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 313 ਪੈਰਾ 9 (2011) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ [2030] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.. ਪੈਰਾ 9 2010 (11) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 857 ਨੂੰ ਪੈਰਾ 9 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ [2010] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 179 ਪੈਰਾ 9 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ [2012] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 962 ਪੈਰਾ 9 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7181 ਆਫ਼ 2015। ਕਟਕ ਵਿਖੇ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 15.04.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਐਮ.ਏ.ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 1020 ਆਫ਼ 2014 ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1879 ਆਫ਼ 2016 ਦੇ ਨਾਲ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਰਜਾ ਸਚਦੇਵਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਰਾ ਮਾਥੁਰ, ਪ੍ਰਣਯ ਕੁਮਾਰ ਮੋਹਾਪਾਤਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਡਾ. ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ. 1 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮੋਟਰ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੰਗਤਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 22,85,322/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 12,00,000/- ਰੁਪਏ ਵਿਆਜ 7.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 7.0 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

"ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਧਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਦਵਤਾਪੂਰਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ,

ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਲੋਂਬਾਰਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ

ਬਨਾਮ

ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮੋਹੰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ।

ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ 22,85,322/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘਟਾ ਕੇ 12,00,000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 7.5% ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘਟਾ ਕੇ ਸਿਰਫ 7% ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦਾਅਵਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 12,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 7% ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਪੁਰਸਕਾਰ ਉਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

2. ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਤਰਕਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੰਦੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 2009 ਨੂੰ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 32 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 26 ਫਰਵਰੀ 2014 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 2015 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 25 ਫਰਵਰੀ 2016 ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੈ।

3. ਇਹ ਹਾਦਸਾ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 2009 ਨੂੰ ਵਾਪਰਿਆ ਜਦੋਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕਿਓਂਝਰ ਤੋਂ ਬਡਬਿਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵਾਹਨ ਐਨ.ਐਚ. 215 ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਲ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦੀ ਖੱਬੀ ਕੂਹਣੀ ਅਤੇ ਫੀਮਰ ਵਿੱਚ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਹੋਇਆ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਡੋਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਵਾਹਨ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਕਾਹਲੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ। ਵਾਹਨ ਦਾ ਬੀਮਾ ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਲੋਂਬਾਰਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਬੀਮਾਕਰਤਾ) ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2, ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਨੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੰਗਤਾ ਅਸਥਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸੀ.ਡੀ.ਐਮ.ਓ. ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਇੰਟਰਪੋਲੇਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਪੰਗਤਾ ਸਥਾਈ ਸੀ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਸੀ। 2007, 2008 ਅਤੇ 2009 ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨਾਂ ਤੋਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ 1,45,231/- ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ 2,62,372/- ਰੁਪਏ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਿਸਨੇ ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰੱਖਿਆ। ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਬੀ-ਕਲਾਸ ਠੇਕੇਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਹ 18,500/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, 2,22,000/- ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 17 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ, ਭਦਰਕ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ 55 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ 20,75,700/- ਰੁਪਏ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 2,09,622/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕੁੱਲ 22,85,322/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

5. ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਗਲਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਡਾਕਟਰ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 2 ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਟਰਪੋਲੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਾਖਲੇ ਕਿ ਸੱਟ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੈਰਾ 10, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਗਣਨਾ ਦੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਸੰਗਤਤਾ ਹੈ।

6. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ 2 ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਇੰਟਰਪੋਲੇਟ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਟਰਪੋਲੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਵਾਂਗ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਤੱਥ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਜੋ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਲੋਂਬਾਰਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮੋਹੰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। [ਡਾ. ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.]

7. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਗਣਨਾ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 2007, 2008 ਅਤੇ 2009 ਦੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਔਸਤ ਆਮਦਨ 1,45,231/- ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਔਸਤ ਆਮਦਨ 2,62,372/- ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 2,22,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 18,500/- ਰੁਪਏ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਔਸਤ ਆਮਦਨ 2,22,000/- ਰੁਪਏ ਸੀ। 1,45,231/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 2 ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੰਗਤਾ 55 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ 79,877/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗਾ।

8. ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਸੇਧਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਆਨੰਦ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਕਾਰਨ ਦਰਦ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨਾਲ।

9. ਸ਼੍ਰੀਲਕਸ਼ਮਣ @ ਲਕਸ਼ਮਣ ਮੌਰਿਆ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ1 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

"ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਪੀੜਤ ਸਥਾਈ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਹਾਦਸੇ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਦਰਦ, ਪੀੜਾ ਅਤੇ ਸਦਮੇ, ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਣ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਲਈ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਸਨੂੰ ਆਨੰਦ ਮਿਲਦਾ ਪਰ ਹਾਦਸੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਅਪੰਗਤਾ ਲਈ।"

ਗੋਵਿੰਦ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ[2] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਰ.ਡੀ. ਹਟੰਗੜੀ ਬਨਾਮ ਪੈਸਟ ਕੰਟਰੋਲ (ਇੰਡੀਆ) (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ[3]

---

[1]2011 (12) ਸਕੇਲ 658

, ਨਿਜ਼ਾਮ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਿਜ਼ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਐਸ. ਧਨੰਕਾ[4], ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਮੈਡਮ ਮੋਹਨ[5], ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ[6], ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ[7] ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

"18. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸਾਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਥਾਈ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਪੀੜਤ ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਆਮ ਜੀਵਨ ਜੀਣ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਲਈ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਪਰ ਹਾਦਸੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਲਈ।" (ਪੰਨਾ 693 'ਤੇ ਆਈਡੀ);

ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਜਸਟਿਸ ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸਨ) ਦੁਆਰਾ ਸੁਬੁਲਕਸ਼ਮੀ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਡੀ. ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸਟੇਟ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ[8] ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

10. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ -2 ਡਾ. ਉਮਾਕਾਂਤ ਜੇਨਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੋਢੇ ਦੇ ਜੋੜ, ਕੂਹਣੀ ਦੇ ਜੋੜ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਪੈਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਡਿਸਚਾਰਜ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੇ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸਨ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ 'ਸਥਾਈ' ਸ਼ਬਦ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਟਿੱਕ ਮਾਰਕ ਲਗਾਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਸਥਾਈ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਪੋਲੇਸ਼ਨ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ "ਸੁਧਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ"। ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ:

---

[2](2011) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 683

[3](1951) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 551

[4](2009) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1

[5](2009) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 422

[6](2010) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 254

[7](2011) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 343

[8](2012) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 177

ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਲੋਂਬਾਰਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮੋਹੰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। [ਡਾ. ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.]

“4) ਅਪੰਗਤਾ ਅਸਥਾਈ ਹੈ ਪਰ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੰਗਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਸਲੀ ਹੈ। ਗਲਤੀ ਨਾਲ, ਮੈਂ "ਸਥਾਈ" ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟਿੱਕ ਮਾਰਕ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸੌ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਗਲਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਕਿਹੜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਮੇਖਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੰਗਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਾਕ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ।

5) ਇਹ ਕੋਈ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਪੰਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਕੋਈ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਇਹ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ:- ਸਵਾਲ ਨੰ. 1:- ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਉਲਝਣ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਉੱਤਰ; ਹਾਂ।

ਸਵਾਲ ਨੰ. 2: ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਗਲਤੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਟੀ.ਏ. ਅਤੇ ਡੀ.ਏ. ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ? ਜਵਾਬ:, ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਨੰ. 3:- ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸੀ.ਐਲ.? ਜਵਾਬ: ਮੇਰੀ ਗਲਤੀ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਸੀ.ਐਲ. ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਨੰ. 4:- ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਇੰਟਰਪੋਲੇਟ ਕੀਤਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੀ.ਡੀ.ਐਮ.ਓ., ਭਦਰਕ ਸਮੇਤ 4 ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਸਨ? ਜਵਾਬ: ਮੈਂ ਸਮਝਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਸਵਾਲ ਨੰ. 5:- ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਨਤਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਟਿੱਕ ਮਾਰਕ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇੰਟਰਪੋਲੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਜਵਾਬ: ਮੈਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਇੰਟਰਪੋਲੇਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ।

11. ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇੰਟਰਪੋਲੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਬੂਤ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੰਗਤਾ ਅਸਥਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨਾਲ 'ਸਥਾਈ' ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟਿੱਕ ਮਾਰਕ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੰਗਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

12. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਅਪੰਗਤਾ ਸਥਾਈ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 20,75,700/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 2,09,622/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ 79,877/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਪੰਗਤਾ ਅਸਥਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਦਮੇ, ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਲਈ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ 2,09,622 ਰੁਪਏ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ 9,10,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 9 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਬਾਰਾਂ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਏਗਾ ਜੋ ਕਿ ਸਹੀ ਪਛਾਣ 'ਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉੱਪਰ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ